

Position Paper

Inbreng voor het RTG mobieltjes in de klas op 12 april

Smartphones op school: zet in op onderbouwd, doordacht en gedragen beleid op schoolniveau

Inzet van devices biedt kansen voor het onderwijs, maar stelt scholen tegelijkertijd voor uitdagingen. Apps worden verslavender en zijn steeds geavanceerder in het kapen van de aandacht van leerlingen. Voor corona speelde de leefwereld van leerlingen zich al voor een groot deel online af, en dat is sinds de crisis verder toegenomen.

Er is momenteel maatschappelijk veel discussie over de aanwezigheid van smartphones in scholen. Wij delen de zorgen over de smartphone als stoorzender in de klas, en we delen het gevoel van urgentie hier iets aan te doen. De VO-raad pleit voor onderbouwd, doordacht en gedragen beleid op elke school.

Wij geven de volgende drie punten mee:

1. Doordachte inzet van devices door scholen

Onderzoek laat zien dat **vrij** gebruik van smartphones, maar ook tablets en laptops, tijdens de lessen een negatief effect kan hebben op leerprestaties. Dat komt waarschijnlijk door afleiding veroorzaakt door sociale media en berichtenverkeer. Onderzoek laat zien dat er weinig kans bestaat op afleiding wanneer devices ‘**gestructureerd**’ worden ingezet, dat wil zeggen als apps op de telefoon, laptop of tablet alleen ter ondersteuning van het leerproces gebruikt (kunnen en mogen) worden (denk aan oefeningen doen, vragen beantwoorden, of in kleine groepjes opdrachten doen voor een project). Op die manier kan de inzet van devices een verrijking van het onderwijs en het repertoire van docenten betekenen. Het is daarom noodzakelijk dat scholen, als zij devices zoals smartphones, tablets en laptops gebruiken, deze doordacht en gestructureerd inzetten.

2. Beleid op schoolniveau noodzakelijk

Gezien het potentiële negatieve effect op de leerprestaties, is het noodzakelijk om de omgang met smartphones en andere devices op school te reguleren. Dit moet niet de verantwoordelijkheid zijn van individuele leraren. Wij vinden dat scholen dit bespreekbaar moeten maken, er beleid op moeten ontwikkelen én dat beleid moeten handhaven.

Aandachtspunt hierbij is dat beleid het best werkt wanneer het onderbouwd (gebaseerd op inzichten uit onderzoek), doordacht (aansluit bij de schoolvisie en schoolcontext) en breed gedragen is. Dat betekent dat schoolleiders, docenten en bestuurders gezamenlijk, en in samenspraak met ouders en leerlingen, keuzes moeten kunnen maken over de aanwezigheid en de inzet van smartphones en andere devices, ook in het licht van de opdracht van scholen rondom digitale geletterdheid. De ene school kiest bewust en in samenspraak met de docenten, ouders en leerlingen voor een totaalverbod in de gehele school, andere scholen laten bewust ruimte om de smartphone in te zetten om lessen te verrijken of leerlingen mediawijzer te maken.

Kortom: van scholen mag verwacht worden dat zij onderbouwd, doordacht en gedragen beleid ontwikkelen. Landelijk opgelegd beleid is onwenselijk omdat het scholen belemmert bij het maken van keuzes passend bij de eigen onderwijsvisie en het eigen team, ouders en leerlingen.

3. Extra handvatten voor scholen

We constateren dat er op veel scholen (in bepaalde mate) beleid bestaat, maar dat dat beleid, en de handhaving ervan, op veel plekken versterkt kan worden. Kennisnet en de VO-raad ontwikkelen daarom extra ondersteuning en handvatten die scholen kunnen gebruiken bij het ontwikkelen (of aanscherpen) van goed schoolbeleid dat in de praktijk overeind blijft. Zo wordt de handreiking *Schoolbeleid voor smartphones* (2019) geactualiseerd, vindt er een webinar plaats met experts op dit gebied, en worden best practices gedeeld. Daarnaast heeft de VO-raad de Kennisrotonde van NRO gevraagd, ten behoeve van de beleidsvorming op scholen, in kaart te brengen wat het effect van de aanwezigheid van smartphones is op leerprestaties (reeds opgeleverd) en op het welbevinden van leerlingen (moet nog komen).

Kortom, de VO-raad:

- deelt de zorgen over de smartphone als stoorzender in de klas;
- pleit voor een doordachte inzet van smartphones en andere devices, en beleid op elke school, en is tegen landelijk opgelegd beleid;
- ontwikkelt samen met Kennisnet extra handvatten voor scholen om beleid te formuleren/aan te scherpen.